

Sari Silventoinen

SELYn hallituksen varapuheenjohtaja

Päivystävät lääkärit huolissaan mm. potilasturvallisuudesta ja työsidonnaisuuden lisääntymisestä

SELYn hallitus kysyi helmikuussa lääkäreiltä päivystyksen aktiivisuudesta ja päivystysrupeaman pituudesta. Virkaehtosopimusneuvottelut olivat tuolloin kuumimmillaan, ja uusi työaikalaki oli tullut voimaan 1.1.2020. Kysely toteutettiin, koska SELYN hallituksen tietoon oli tuotu huoli 24 tunnin päivystysten kieltämisestä ja toisaalta erityisesti raskasta päivystystä tekevät toivoivat pitkän päivystyksen kieltämistä. Reilun viikon aikana kyselyyn vastasi 2386 lääkäriä.

Kyselyn tuloksia:

Vastaajista oli 1577 erikoislääkäriä ja 809 erikoistuvan vaiheen lääkäriä. 65% työskenteli yliopistosairaalassa, 31% keskussairaalassa ja loput muualla. Työpaikkapäivystyksen kuormittavuus jakaantui melko tasan >80% ja <80% välille. Enemmistöllä vastaajista päivystyksen kesto on 16-24 tuntia. Päivystyksen keston mielipiteisiin vaikutti päivystyksen kuormittavuus: Erikoislääkärit pääsääntöisesti toivoivat mahdollisuutta jatkaa entiseen malliin. Yliopistosairaalan erikoistuvanvaiheen lääkäreistä enemmistä halusi lyhentää työrupeaman pituuden 12 tuntiin

(60% oli jo se mahdollisuus). Tähän vaikutti erityisesti kuormittavuus: mikäli kuormittavuus oli <60% toivottiin pidempiä työrupeamia, kuormittavuuden ollessa >80% haluttiin tehdä 12 tunnin jaksoja.

Vastanneet pohtivat, millä edellytyksillä voisivat jatkaa 24 tunnin päivystyksiä. Esille nousi toive saada tätä kautta enemmän vapaita ja toive lisätä lääkäriresursseja. Lisäksi korostettiin perusterveydenhuollon toimivuuden merkitystä: oikeat potilaat oikeassa paikassa.

Eniten toivottiin mahdollisuutta paikallisesti päättää päivystyksen pituudesta. Suurimpana pelkona siirtymisessä 12 tunnin päivystyksiin pidettiin työsidonnaisuuden lisääntymistä päivystyskertojen määrän kasvaessa erityisesti pienemmissä sairaaloissa, pienemmillä erikoisaloilla ja paikoissa, joissa lääkärimiehitys on vähäistä.

Osa vastaajista totesi, että pitkät päivystykset ovat vaarallisia potilasturvallisuudelle ja ne pitäisi kieltää. Vastaajat, joilla oli mahdollisuus tehdä 12 tunnin päivystyksiä, totesivat yksikantaan haluavansa jatkaa näin.

SELYn tulokset olivat samansuuntaisia Suomen Lääkäriliiton 2017 tekemän laajemman päivystyskyselyn vastausten kanssa. SELYssä pidettiin tärkeänä tehdä kysely juuri tässä vaiheessa. Sairaaloiden lääkärit saivat sanoa mielipiteensä ajankohtaisesta asiasta. Kysely osoitti myös, miten nopeasti SELY saa kyselyllä selvitettyä erikoislääkäreiden ja erikoistuvien mielipiteitä ja ajatuksia.

Tulokset SELY antoi Lääkäriliiton neuvottelutiimille ja on käsitellyt omissa kokouksissa.

Kiitämme kaikkia kyselyyn vastanneita vastauksista, hyvästä pohdinnasta ja kommentteista.

Joukossa on voimaa, lyhyessä ajassa näin paljon vastauksia – AIVAN mahtavaa.